

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

BRATISLAVA: 23.07.2021

ČÍSLO: 127/2021

VYBAVUJE: MGR. HROMÁDKOVÁ

STANOVISKO KOMISIE

(PREDBEŽNÉ PRIPOMIENKOVÉ KONANIE)

K MATERIÁLU

**NÁVRH ZÁKONA, KTORÝM SA MENÍ A DOPĽŇA ZÁKON Č. 461/2003 Z.z.
O SOCIÁLNOM POISTENÍ V ZNENÍ NESKORŠÍCH PREDPISOV A KTORÝM SA MENIA
A DOPĽŇAJÚ NIEKTORÉ ZÁKONY**

I. Úvod: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR dňa 14. júla 2021 predložilo na PPK materiál „*Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony*“. Materiál predpokladá pozitívno-negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy, ktoré nie sú rozpočtovo zabezpečené, pozitívno-negatívne vplyvy na podnikateľské prostredie, vrátane pozitívno-negatívnych vplyvov na MSP, pozitívno-negatívne sociálne vplyvy, pozitívne vplyvy na informatizáciu spoločnosti, pozitívne vplyvy na služby verejnej správy pre občana a pozitívne vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

II. Pripomienky a návrhy zmien: Komisia uplatňuje k materiálu nasledovné pripomienky a odporúčania:

K doložke vybraných vplyvov

Komisia žiada predkladateľa, aby v zmysle Jednotnej metodiky doplnil Doložku vybraných vplyvov v časti Definovanie problému. Na základe uvedených informácií nie je zjavné, na aký problém daný návrh reaguje, aké sú jeho prejavy, rozsah či závažnosť.

Komisia žiada predkladateľa materiálu o vyznačenie v bode 9. Vybrané vplyvy materiálu - Mechanizmus znižovania byrokracie a nákladov sa uplatňuje: Áno

Odôvodnenie: V Analýze vplyvov na PP predkladateľ materiálu uvádza jednotlivé náklady regulácie in a out, časť 3.1.

K vplyvom na rozpočet verejnej správy

V doložke vybraných vplyvov je označený pozitívny aj negatívny, rozpočtovo nekrytý vplyv na rozpočet verejnej správy. V analýze vplyvov je kvantifikovaný celkový nárast príjmov v sume 37 647 eur v roku 2021 a v sume 33 849 eur v roku 2022, celkový úbytok príjmov v sume 647 999 819 eur v roku 2023 a v sume 664 345 767 eur v roku 2024. Taktiež je kvantifikovaná úspora výdavkov v sume 1 185 564 eur v roku 2021, v sume 8 642 542 eur v roku 2022 a nárast výdavkov v sume 3 338 211 eur v roku 2023 a v sume 28 730 205 eur v roku 2024. V roku 2021 je kvantifikovaná celková úspora výdavkov v sume 1 223 211 eur a v roku 2022 v sume 8 676 390 eur. Nekrytý

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

vplyv je kvantifikovaný v sume 651 338 030 eur v roku 2023 a v sume 693 075 972 eur v roku 2024.

Predkladateľ návrhu kvantifikuje okrem iných vplyvov aj rozpočtovo nekrytý vplyv na ukazovatele zamestnanosti a od roku 2021 požaduje v súvislosti s vytvorením elektronickej dočasnej pracovnej neschopnosti (ďalej len DPN) zvýšenie počtu zamestnancov príspevkovej organizácie NCZI v kapitole MZ SR o 6 osôb a zvýšenie osobných výdavkov v roku 2021 o 102 468 eur (mzdy 74 794 eur, priemerný mesačný výdavok 2 078 eur), v roku 2022 o 174 271 eur (mzdy 127 205 eur, priemerný mesačný výdavok 1 767 eur), v roku 2023 o 180 167 eur (mzdy 131 509 eur, priemerný mesačný výdavok 1 827 eur) a v roku 2024 o 141 293 eur (mzdy 103 133 eur, priemerný mesačný výdavok 1 432 eur). V analýze vplyvov uvádza, že nekryté vplyvy nie sú zabezpečené v rozpočte verejnej správy na rok 2021 a bude ich potrebné zapracovať aj pri príprave návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2022 až 2024.

Požiadavka na zvýšenie počtu zamestnancov a osobných výdavkov kapitoly MZ SR na rok 2021 je v rozpore s uznesením vlády SR č. 649/2020 k návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2021 až 2023 nepredkladať v roku 2021 návrhy legislatívnych predpisov a iných materiálov, ktoré zakladajú nároky na zvýšenie počtu zamestnancov a zvýšenie výdavkov alebo úbytok príjmov schválených v štátnom rozpočte na rok 2021 s rozpočtovými dôsledkami na štátny rozpočet alebo na iné rozpočty tvoriace rozpočet verejnej správy. Súčasne kvantifikácia požiadavky nie je zosúladená s termínom účinnosti nového zákona. Komisia žiada, aby úlohy NCZI súvisiace s plnením predmetného návrhu zákona boli realizované v rámci súčasného počtu zamestnancov a osobných výdavkov zabezpečených v rozpočte NCZI na rok 2021.

Od roku 2022 žiada Komisia novú agendu v NCZI zabezpečiť bez zvyšovania orientačného počtu zamestnancov a osobných výdavkov príspevkových organizácií kapitoly MZ SR zabezpečených v aktuálnom návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2022 až 2024. V tejto súvislosti Komisia uvádza, že kapitola v 1. štvrťroku 2021 neplnila orientačný počet zamestnancov príspevkových organizácií MZ SR o 48,6 osôb. Súčasne Komisia upozorňuje, že v doložke vplyvov je uvedený priemerný mesačný výdavok tak, že postupne je medziročne kvantifikovaný v zníženej sume, konkrétne od roku 2021 do roku 2024 je znížený zo sumy 2 078 eur na 1 432 eur, čo Komisia nepovažuje za pravdepodobné a reálne.

Okrem príspevkovej organizácie MZ SR NCZI predkladateľ kvantifikuje za oblasť zamestnanosti zníženie počtu zamestnancov Sociálnej poisťovne o 7 osôb v roku 2022 a o 307 osôb od roku 2023 a zníženie osobných výdavkov o 85 019 eur (mzdy 63 000 eur, priemerný mesačný výdavok 1 500 eur) a od roku 2023 o 4 971 558 eur (mzdy 3 684 000 eur, priemerný mesačný výdavok 1 000 eur). V rozpore s touto kvantifikáciou úspory je predpokladaný návrh počtu zamestnancov Sociálnej poisťovne uvádzaný v komentári k návrhu rozpočtu na roky 2022 až 2024, v rámci ktorého Sociálna poisťovňa predpokladá, že v roku 2022 bude zamestnávať rovnaký počet zamestnancov ako v roku 2021, t. j. 5 458 osôb a od roku 2023 očakáva zamestnanosť na úrovni 5 738 osôb, čo znamená oproti roku 2022 zvýšenie o 280 osôb.

V tabuľke č. 1 je kvantifikovaný iba pozitívny vplyv na obce a VÚC. V časti 2.2.4. Výpočty vplyvov na verejné financie je kvantifikovaný aj negatívny vplyv na obce a

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

VÚC. Uvedené žiada Komisia zosúladiť a analýzu vplyvov náležite upraviť. Taktiež je potrebné uviesť dopady zvlášť na rozpočty obcí a zvlášť na rozpočty VÚC, spolu s uvedením návrhov na úhradu zvýšených výdavkov.

V analýze vplyvov v časti 2.1.1 Financovanie návrhu sa uvádza, že úbytok príjmov a zvýšenie výdavkov v rokoch 2023 a 2024 sa navrhuje riešiť zvýšením transferu zo štátneho rozpočtu, ktorý slúži na krytie deficitu v základnom fonde dôchodkového poistenia. Ostatné vplyvy sa navrhujú zapracovať pri príprave rozpočtu verejnej správy na roky 2022 - 2024. Komisia žiada doplniť relevantný návrh na úhradu zvýšených výdavkov ostatných dotknutých subjektov (MZ SR, resp. NCZI a ostatné kapitoly štátneho rozpočtu) a zároveň žiada, aby z opatrenia na zavedenie elektronickej DPN nevyplýval rozpočtovo nekrytý vplyv.

Komisia žiada doplniť do analýzy vplyvov vplyv z titulu zvýšenia transferu zo štátneho rozpočtu, ktorým bude krytý deficit základného fondu starobného poistenia.

Komisia žiada zavedenie konvergencie dôchodkového veku mužov a žien k všeobecnému dôchodkovému veku. Súčasný návrh vytvára fiškálne riziká nad rámec kvantifikácii v analýze vplyvov.

Odôvodnenie: Návrh zákona umožňuje po novom zníženie všeobecného dôchodkového veku aj mužovi, avšak len v prípade, ak dôchodkový vek nie je možné znížiť žene. Podľa pravidiel EÚ však nemôžu byť muži a ženy v nerovnakom postavení. Výnimka, kedy môže byť znížený dôchodkový vek žien oproti mužom, bola pôvodne platná len do roku 2024. Nerovnaké postavenie mužov a žien zakladá riziko, že Európska komisia toto nastavenie napadne a bude nutné buď zrušiť zníženie dôchodkového veku úplne alebo zníženie poskytnúť v plnom rozsahu aj mužom, čo zakladá ďalšie fiškálne riziká. Trvalo znížený dôchodkový vek matiek zvýši výdavky na dôchodky v roku 2070 o 0,1 % HDP. V prípade ekvivalentného zníženia dôchodkového veku aj otcom by sa zvýšili výdavky o 0,2 % HDP. Na horizonte projekcie do roku 2070 v dôsledku takejto úpravy vzrastú výdavky približne o 0,3 % HDP vo vybraných rokoch.

Komisia požaduje vypustiť tretí diel zákona o sociálnom poistení – rodičovský dôchodok. Návrh vytvára výrazné negatívne vplyvy na výdavky Sociálnej poisťovne, ktoré budú musieť byť financované navýšením transferu zo štátneho rozpočtu.

Odôvodnenie: Opatrenie spôsobí výrazné zvýšenie rizika dlhodobej udržateľnosti. Podľa čl. 55a Ústavy SR a Ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti (Ústavný zákon č. 493/2011 Z. z.) je návrh v rozpore s požiadavkou na dlhodobú udržateľnosť dôchodkového systému. Návrh vytvára tlak na dodatočné výdavky Sociálnej poisťovne približne vo výške 600 mil. eur ročne, ktoré budú rásť približne tempom rastu priemernej mzdy v národnom hospodárstve, aj bez dodatočnej valorizácie týchto príspevkov.

V analýze vplyvov sú tieto výdavky klasifikované ako výpadok príjmov. Komisia ich vyžaduje preklasifikovať na dodatočné výdavky. Výdavky na rodičovský dôchodok majú byť financované navýšením transferu zo štátneho rozpočtu. To znamená, že na príspevok rodičom pracujúcich detí nebudú prispievať len tieto deti, ale vplyv by sa rozložil na všetkých občanov SR v podobe vyššieho dlhu verejnej správy, resp. potreby vyššej konsolidácie verejných financií.

Dôchodkový systém sa snaží vyvažovať dva základné princípy – princíp solidarity a princíp zásluhovosti. Rodičovský dôchodok, tak ako je navrhnutý, nezodpovedá ani

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

jednému princípu. Je regresívny v zmysle, že nízkopríjmoví rodičia z neho získajú v priemere podstatne menej ako vysokopríjmoví, a nie je naviazaný na „zásluhu“ v zmysle nákladov rodiča na výchovu svojich detí (napr. „obeta“ príjmu v súvislosti so starostlivosťou o deti je výrazne vyššia u žien ako u mužov). Návrh je diskriminačný voči rodičom, ktorých dieťa zomrelo, pracuje v zahraničí alebo v dôsledku zdravotného postihnutia pracovať nemôže. Navyše je diskriminačný aj voči rodičom policajtov a vojakov, nakoľko sa za obdobie dôchodkového poistenia nepovažuje obdobie služby policajta a vojaka, čo je podmienka nároku na výplatu rodičovského dôchodku. Vo výsledku tak nemožno hovoriť o nástroji medzigeneračnej solidarity.

Komisia žiada odôvodniť predpoklady kvantifikácie vplyvu vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok za 40 odpracovaných rokov a nastavenia aktuárne neutrálneho percenta krátenia.

Odôvodnenie: MPSVR SR v kvantifikácii predpokladá, že približne 33 % osôb, ktoré splnia podmienky nároku túto možnosť aj využije. Ďalej predpokladá priemerný vymeriavací základ dotknutej skupiny na 1 306 eur a v roku 2024 na 1 360 eur. V súčasnosti využíva možnosť odchodu do predčasného dôchodku približne 20 % osôb, ktoré spĺňajú nárok. Nižšie krátenie, ako aj možnosť odchodu do dôchodku o viac ako dva roky, môžu dodatočne motivovať k odchodu z trhu práce. Komisia preto požaduje odôvodnenie, na základe čoho boli tieto parametre vybrané, nakoľko od nich závisia predpokladané efekty daného opatrenia. Zároveň žiada Komisia odôvodnenie aktuárne neutrálneho krátenia predčasného dôchodku na úrovni 0,3 %. K výpočtu percenta krátenia je možné pristupovať rôznymi spôsobmi, ktoré by mali byť uvedené a zdôvodnené.

Komisia žiada ponechanie súčasného krátenia predčasného starobného dôchodku aj pri splnení podmienky odpracovania 40 rokov. Navrhované zmeny krátenia vytvárajú negatívne vplyvy na rozpočet Sociálnej poisťovne.

Odôvodnenie: Mechanizmus krátenia predčasného starobného dôchodku vplýva na motiváciu poistencov na zotrvanie na trhu práce. Pri splnení podmienky odpracovania 40 rokov bude možné odísť do predčasného dôchodku skôr ako dva roky pred dovŕšením dôchodkového veku (v súčasnosti je to najskôr dva roky). Penalizácia skoršieho odchodu do dôchodku by preto mala byť minimálne rovnaká, ak nie vyššia ako tá dnešná. V návrhu sa však zavádza nižšie krátenie vo výške 0,3 % za každých 30 začatých dní obdobia od vzniku na predčasný starobný dôchodok oproti súčasným 0,5 %.

Komisia žiada obmedzenie využitia možnosti odchodu do predčasného starobného dôchodku po odpracovaní 40 rokov len pre kohorty, ktorých dôchodkový vek je už známy.

Odôvodnenie: Podľa súčasného znenia sa navrhuje, že ak v prípade získania 40 odpracovaných rokov nebude dôchodkový vek danej kohorty známy, bude pre určenie sumy predčasného dôchodku použitý najvyšší známy všeobecný dôchodkový vek. Krátenie sumy predčasného dôchodku bude preto nižšie ako v prípade, kedy by bol dôchodkový vek danej kohorty známy. Rovnako Komisia nepovažuje za opodstatnené používať dôchodkový vek staršej kohorty pre určenie krátenia predčasného dôchodku inej kohorty. Obmedzenie nároku na predčasný dôchodok len pre kohorty, ktorých dôchodkový vek je známy, tieto problémy odstraňuje.

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

Komisia žiada zvýšiť podmienku minimálnej sumy predčasného dôchodku zo súčasného 1,2 násobku sumy životného minima na 1,2 násobok sumy minimálneho dôchodku pri danom počte odpracovaných rokov, ktoré poistenec ku dňu odchodu do predčasného dôchodku získal.

Odôvodnenie: V súčasnosti je podmienka minimálnej sumy predčasného starobného dôchodku na nárok na tento dôchodok splnená, ak je suma predčasného dôchodku vyššia ako 1,2 násobok sumy životného minima. Navrhovaný predčasný dôchodok po odpracovaní 40 rokov vytvára priestor na skorší odchod do predčasného dôchodku ako v súčasnosti. V závislosti od počtu mesiacov krátenia tak môže dochádzať k výrazne vyššiemu kráteniu dôchodku ako pri predčasnom starobnom dôchodku dochádza v súčasnosti. Skorší odchod do predčasného dôchodku rovnako znamená priznanie dôchodku určeného s nižšou aktuálnou dôchodkovou hodnotou (ADH) než by bol osobe vypočítaný pri neskoršom odchode do predčasného starobného dôchodku, či do riadneho starobného dôchodku. Uvedené skutočnosti zvyšujú pravdepodobnosť toho, že sa takáto osoba môže prepadnúť do sociálnej siete.

Podľa § 69a ods. 1 z. č. 461/2003 Z. z. navyše platí, že predčasný starobný dôchodok sa dovŕšením dôchodkového veku stáva starobným dôchodkom. To mimo iného znamená, že osobám s nižším dôchodkom môže po splnení potrebného počtu odpracovaných rokov (kvalifikovaných rokov) vzniknúť dovŕšením dôchodkového roku nárok na minimálny dôchodok. Požiadavka aktuárnej neutrality má zmysel jedine vtedy, ak je dodržaná počas celej doby výplaty dôchodku – od jeho priznania až po zánik z dôvodu úmrtia. Dodatočné zvýšenie sumy dôchodku po dovŕšení dôchodkového veku na sumu minimálneho dôchodku by tento princíp úplne popieralo. Pre minimalizáciu pravdepodobnosti vzniku takejto situácie je preto potrebné, aby poberatelia tohto predčasného dôchodku nespádli do sociálnej siete nielen pri priznaní predčasného dôchodku, ale ani následne po dovŕšení dôchodkového veku. Z uvedeného dôvodu žiada Komisia, aby podmienkou pre vznik nároku na predčasný dôchodok bolo získanie predčasného dôchodku minimálne v sume rovnakej sume minimálneho dôchodku pri danom počte odpracovaných (kvalifikovaných) rokov, ktoré poistenec v čase priznania predčasného dôchodku získal. V opačnom prípade by poberateľ tohto dôchodku mohol dlhú dobu poberať veľmi nízky dôchodok, ktorý by mu bol následne zvýšený na sumu minimálneho dôchodku po dovŕšení dôchodkového veku. Navrhované nastavenie predčasného starobného dôchodku tak vytvára dodatočné fiškálne riziko z dôvodu vyššieho počtu vyplácaných minimálnych dôchodkov a v prípade poberateľov nízkych predčasných dôchodkov môže zároveň viesť k nárastu chudoby v predmetných vekových kohortách.

Komisia žiada hranicu 40 odpracovaných rokov pre priznanie predčasného starobného dôchodku naviazať na rast strednej dĺžky života v stanovenom pomere a to tak aby sa minimálne 50 % rastu strednej dĺžky života premietlo aj do zvýšenia minimálneho počtu odpracovaných rokov potrebných na vznik predčasného starobného dôchodku. Zároveň žiadame prehodnocovať aktuárne neutrálne percento krátenia v čase.

Odôvodnenie: V súčasnom návrhu zákona je podmienka 40 odpracovaných rokov fixná v čase. Naproti tomu dôchodkový vek rastie spolu s rastom strednej dĺžky života v SR. Rozdiel medzi možnosťou odchodu do starobného dôchodku a predčasného starobného dôchodku sa bude tým pádom rozširovať, čo môže motivovať stále vyšší počet ľudí pre skorší odchod z trhu práce. Preto žiada Komisia stanoviť rast aj tejto hranice spolu s rastom strednej dĺžky života v určitom pomere (minimálne $\frac{1}{2}$ rastu

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

strednej dĺžky života predmetných kohort). Aktuárne neutrálne percento krátenia predčasného dôchodku závisí od viacerých faktorov, z ktorých dôležitý je práve vývoj strednej dĺžky života. Rovnako preto Komisia žiada prehodnotenie percenta krátenia predčasného dôchodku vo vopred stanovených intervaloch, napr. každých 5 rokov.

Komisia žiada do hranice 40 odpracovaných rokov započítavať len obdobia podľa § 15 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, ktorý definuje, kto sú povinne dôchodkovo poistené osoby.

Odôvodnenie: V súčasnom návrhu zákona existuje definícia osôb, ktoré by mali byť povinne dôchodkovo poistené. Neexistuje žiadny dôvod pre definovanie výnimiek a špecifických skupín, ktoré možno boli relevantné pre dôchodkový systém v minulosti, ale tieto situácie už nie je potrebné riešiť pre nové nastavenie dôchodkového systému.

Komisia žiada vypustiť z návrhu zákona zrušenie ročného zúčtovania sociálneho poistenia (RZSP). Navyše Komisia vyžaduje aktualizovať kvantifikáciu vplyvov na rozpočet verejnej správy vzhľadom na zásadné zmeny v makroekonomickom prostredí a konkrétne na trhu práce od poslednej kvantifikácie. Fiškálny výpadok je vzhľadom na pôvodnú kvantifikáciu výrazne podhodnotený.

Odôvodnenie: Príprava daňovo-odvodovej reformy nie je dôvodom na zrušenie RZSP ako uvádza predkladateľ. RZSP je skôr dôležitým komponentom prípadnej daňovo-odvodovej reformy, ktorý umožní zavedenie lepších opatrení – napr. jednotnej komplexnej odvodovej úľavy pre nízkopríjmových zamestnancov. Zavedenie RZSP prináša aj iné benefity nad rámec pozitívnych fiškálnych vplyvov z prechodu z mesačných na ročný maximálny vymeriavací základ:

- zlepšuje uplatnenie odvodovej odpočítateľnej položky pre študentov a dôchodcov – nebolo by potrebné zvyšovať výšku na 300 eur (bod H – doložka vybraných vplyvov),
- spravodlivejšie zdaňovanie živnostníkov.

Komisia žiada ponechať povinnosť platiť odvody pri poberaní materského. Alternatívne riešenie by bolo komplexné riešenie súbehu materstva a rodičovstva s pracovným životom. V návrhu je navyše nesúlad medzi paragrafovým znením (vlastný materiál a dôvodová správa) a analýzou vplyvov v zmysle, že dochádza k opätovnému (viacnásobnému) zavedeniu oslobodenia príjmov od odvodov počas materstva.

Odôvodnenie: Podľa interpretácie MF SR návrh zákona predpokladá opätovné zavedenie oslobodenia príjmov od sociálnych odvodov počas materstva v nadväznosti na navrhované zrušenie RZSP (bod 69. v čl. I.). Analýza vplyvov, ale naopak počíta so zrušením oslobodenia od 2023 (de-facto tak druhýkrát započítava pozitívny vplyv na rozpočet verejnej správy z už schváleného stavu). Je potrebné zosúladiť analýzu vplyvov s legislatívnym znením, resp. lepšie vysvetliť zámer navrhovaného opatrenia. Zároveň Komisia upozorňuje, že navrhované znenie, ktoré rieši problematiku čiastkovo, môže byť potenciálne v rozpore so zámerom čl. 39 ods. 4 ústavy SR v znení účinnom od 1.1.2023, keďže na jednej strane bude ústava garantovať, že nemožnosť vykonávať zárobkovú činnosť z dôvodu dlhodobej starostlivosti o dieťa počas zákonom ustanovenej doby po jeho narodení nebude mať negatívny vplyv na primerané hmotné zabezpečenie v starobe, ale na druhej strane práca na čiastočný úväzok popri poberaní materskej bude môcť potenciálne negatívne ovplyvniť dôchodkové nároky takejto osoby (detto v prípade poberania rodičovského príspevku). Zákon totiž v

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

súčasnosti neumožňuje, aby štát platil dôchodkové poistenie za osobu, ktorá má zároveň dôchodkové poistenie zo zárobkovej činnosti. Pokiaľ si teda napr. matka počas poberania rodičovského príspevku legálne privyrobí a vznikne jej tým dôchodkové poistenie, štát za ňu prestane dôchodkové poistenie platiť a to i v prípade ak, je poistné z titulu zárobkovej činnosti nižšie ako poistné, ktoré by za ňu hradil štát. Najvhodnejším riešením by preto bol komplexný prístup, ktorý by v súlade s požiadavkou čl. 39 ods. 4 Ústavy SR v znení účinnom od 1.1.2023 nepenalizoval rodičov, ktorí z dôvodu starostlivosti dieťaťa nemôžu počas zákonom ustanoveného obdobia vykonávať prácu, ako ani tých, ktorí si chcú (alebo vzhľadom na svoju sociálnu situáciu musia) počas obdobia poberania materskej či rodičovského príspevku privyrobiť. Tým by sa podarilo naplniť zámer podľa čl. 39 ods. 4 Ústavy SR primeraného hmotného zabezpečenia v starobe a to zároveň bez potreby zavedenia zníženého dôchodkového veku pre matky. Alternatívne je možné zvážiť alikvotne krátiť vymeriavací základ štátu o vymeriavací základ zamestnanca resp. SZČO.

V prípade zavedenia oslobodenia povinnosti platiť sociálne odvody pri poberaní materského by došlo k znevýhodneniu voči matkám poberajúcich rodičovský príspevok, čo by odrádzalo matky od čiastočného návratu na trh práce resp. motivovalo k práci na čierne.

V zmysle uvedených pripomienok je analýzu vplyvov potrebné prepracovať a zároveň upraviť tak, aby z nej nevyplýval rozpočtovo nezabezpečený vplyv.

K vplyvom na podnikateľské prostredie

V tabuľke č. 2 v časti 3.1.2 Analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie žiada Komisia v nepriamych nákladoch, v ktorých je započítaná výška poštovného použiť sumu 0,65 € na poslanie 1 listu. Táto pripomienka sa týka opatrení č. 1, 2, 6, 16.

Odôvodnenie: Predkladateľ používa sumu 0,80 € na poslanie 1 listu, pričom táto suma predstavuje zaslanie listu 1. triedou, no povinnosť je zákonom určená, len ako písomné oznámenie, ale to už nie je bližšie špecifikované.

V tabuľke č. 2 v časti 3.1.2 Analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie žiada Komisia doplniť v opatrení č. 5 spôsob výpočtu a administratívne náklady.

Odôvodnenie: Predkladateľ v doplňujúcich informáciách ku kvantifikácii nákladov neuviedol spôsob výpočtu sumy 100,94 €. Zároveň pri tomto opatrení nie sú vyčíslené administratívne náklady, ktoré poskytovateľom zdravotnej starostlivosti vzniknú (potvrdenie o vystavení elektronického záznamu, ručné vypísanie potvrdenia dočasnej práceneschopnosti v prípade, že nastanú technické problémy...).

V tabuľke č. 2 v časti 3.1.2 Analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie žiada Komisia zmeniť výšku časovej náročnosti v opatrení č. 7.

Odôvodnenie: Podľa predkladaného materiálu povinnosť nahlasovať prerušenie nemocenského poistenia nie je vypustená úplne, ale len v prípade, ak ide o dôvod podľa § 26 ods. 3 písm. a).

V tabuľke č. 2 v časti 3.1.2 Analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie žiada Komisia vo výpočte zahrnúť rozdiel súčasných nákladov a nákladov po zavedení elektronickej formy v opatrení č. 17.

Odôvodnenie: Povinnosť prerokovať, podpísať protokol o výsledku kontroly a zápisnice o prerokovaní protokolu sa elektrickou formou nevypúšťa, ale znižujú sa

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

administratívne náklady. Predkladateľ však uviedol len pôvodné náklady. Zníženie nákladov by v tomto prípade malo byť rozdielom pôvodných a nových nákladov.

V tabuľke č. 2 v časti 3.1.2 Analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie odporúča Komisia v opatrení č. 3 administratívne náklady zvýšiť, aspoň na 15 minút.

Odôvodnenie: Odhadnutý časový náklad 10 minút považuje Komisia za nedostatočný pri povinnostiach: vyplnenie čísla účtu, informácie o dátume, kedy zamestnanec nastúpi do práce v prípade skoršieho ukončenia PN, informácie o dátume, kedy naposledy pracoval a informácie o výplate náhrady príjmu.

V tabuľke č. 2 v časti 3.1.2 Analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie odporúča Komisia v opatrení č. 18 objasniť konkrétny vplyv, ktorý znižuje náklady regulácie.

Odôvodnenie: Po posúdení pôvodného znenia § 245 ods. 7 nie je zjavné, akú zmenu prináša opatrenie č. 18, nakoľko jeho obsah je takmer identický s pôvodným znením zákona. Predkladateľovi preto Komisia odporúča v tejto časti vysvetliť, akú zmenu daný vplyv prináša.

K vplyvom na informatizáciu spoločnosti

Komisia žiada predkladateľa o opravu v analýze vplyvov na informatizáciu spoločnosti v bode 6.1., kde do časti „Kód koncovej služby“ sa zapisuje **iba** kód koncovej služby. V bode 6.2. je do časti „Názov systému“ potrebné uviesť **kompletný** názov systému tak, ako je uvedený v MetalS /týka sa isvs_256 a isvs_10324/ a taktiež je potrebné zosúladiť isvs_8667, kde je uvedený buď chybný kód systému alebo jeho názov.

III. Záver: Stála pracovná komisia na posudzovanie vybraných vplyvov vyjadruje

nesúhlasné stanovisko

s materiálom predloženým na predbežné pripomienkové konanie s odporúčaním na jeho dopracovanie podľa pripomienok v bode II.

IV. Poznámka: Predkladateľ zapracuje pripomienky a odporúčania na úpravu uvedené v bode II a uvedie stanovisko Komisie do doložky vybraných vplyvov spolu s vyhodnotením pripomienok.

Nesúhlasné stanovisko Komisie neznamena zastavenie ďalšieho schvaľovacieho procesu. Stanovisko Komisie slúži ako podklad pre informované rozhodovanie vlády Slovenskej republiky a ďalších subjektov v rámci schvaľovacieho procesu. Predkladateľ má možnosť dopracovať materiál podľa pripomienok a zaslať ho na opätovné schválenie Komisie, ktorá môže následne zmeniť svoje stanovisko.

PhDr. Ján Oravec, CSc.
predseda Komisie